Quickscan Natuur

Bestemmingsplan Politielocatie 'Land Forum' Eindhoven

Conceptrapport 304153

Ons groene
inzicht
brengt
uw groen
in zicht!

. . .

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Eindhoven
[redacted]
Nachtegaallaan 15
5600 RB EINDHOVEN

Dossiergegevens

Dossiernummer:	304153
Uw referentie:	Uw referentie
Status rapport:	v1.0 Concept
Datum rapport:	17 februari 2023
Citeertitel:	[redacted] 2023, Quickscan Natuur, Politielocatie Land Forum, Eindhoven, 304153, Cobra Groeninzicht Vianen (NB)

Projectteam

Projectverantwoordelijke:	[redacted]
Vakspecialist:	[redacted] (ecoloog)
Kwaliteitscontrole:	[redacted] (ecoloog)
Redactie:	[redacted]

Contactgegevens
info@Cobra-groeninzicht.nl
www.Cobra-groeninzicht.nl
T. 088 – 262 72 00

Adres
Cobra Groeninzicht
Franssenstraat 66
5434 SJ Vianen (NB)

Bedrijfsgegevens
KvK Eindhoven 17232157
Btw-nr. NL 8199.70.220.B01
IBAN NL90 INGB 0008 5217 90

Inhoud

Samenvatting 2

1 Inleiding 4

2 Situatie en planvorming 5

3 Verantwoording 7

3.1 Literatuuronderzoek 7
3.2 Nationale Databank Flora en Fauna 7
3.3 Veldwerk 8

4 Quickscan 9

4.1 Gebiedsbescherming 9
4.2 Planten en dieren 10
4.2.1 Vogels 10
4.2.2 Europees beschermde soorten 10
4.2.3 Nationaal beschermde soorten 10
4.3 Rust- en voortplantingsplaatsen 11
4.4 Overige functies 14
4.5 Houtopstanden 14
4.6 Aziatische duizendknopen 14

5 Conclusie 15

5.1 Soortenbescherming 15
5.1.1 Vogels 15
5.1.2 Europees beschermde soorten (geen vogels) 16
5.1.3 Nationaal beschermde soorten 16
5.2 Gebiedsbescherming 17
5.3 Houtopstanden 17
5.4 Aziatische duizendknopen 17
5.5 Risico's en vervolgstappen 18

6 Advies 19

6.1 Vogels 19
6.2 Europees beschermde soorten 19
6.3 Nationaal beschermde soorten 20
6.4 Vervolgstappen soortbescherming 21
6.5 Gebiedsbescherming 21
6.6 Houtopstanden 21

7 Verklarende woordenlijst 22

8 Literatuurlijst 24

Bijlage 1. Cv's betrokken ecologen
Bijlage 2. Juridisch kader Wet natuurbescherming
Bijlage 3 Potentiële leefgebieden beschermde soorten

Samenvatting

Cobra Groeninzicht heeft op 9 februari 2023 een quickscan Natuur uitgevoerd. Het gaat over de beoogde ontwikkeling van een politielocatie in het gebied 'Land Forum' in Eindhoven. Daarom is ons gevraagd eventuele knelpunten met de Wet natuurbescherming (Wnb) in beeld te brengen. Hieronder volgt een samenvatting van ons onderzoek en de resultaten.

Welke beschermde soorten zijn in het projectgebied aanwezig?

Vogels

In het gebied zijn algemeen voorkomende akker-, bos-, roof-, erf-, stads-, tuin-, water- en weidevogels te verwachten. Al deze vogelsoorten zijn beschermd onder de Wnb. Van de te verwachten soorten zijn alleen de nesten van huismus en gierzwaluw jaarrond beschermd.

Europees beschermde soorten

Wij verwachten dat kamsalamander, teunisbloempijlstaart en verschillende soorten vleermuizen in het projectgebied aanwezig kunnen zijn. Al deze soorten zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ze staan daarmee ook op de lijst van Europees beschermde diersoorten. Deze soorten zijn strikt beschermd.

Nationaal beschermde soorten

De Wnb hanteert ook een lijst met nationaal beschermde soorten. Het is mogelijk dat de soorten ree, vos, haas, konijn, egel, eekhoorn, woelrat, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn, verschillende muizensoorten, Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander in het projectgebied aanwezig zijn.

Welke rust- en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten zijn aanwezig?

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Er zijn mogelijk nesten van huismus en gierzwaluw aanwezig in de woningen. De directe omgeving van nestplaatsen is mogelijk onderdeel van de functionele leefomgeving van huismus. Nader onderzoek moet eerst uitwijzen of er daadwerkelijk huismus- en gierzwaluwnesten aanwezig zijn.

Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten

Er zijn mogelijk nesten van overige vogelsoorten aanwezig in het projectgebied. Met de voorgenomen werkzaamheden is geen sprake van overtreding van de verbodsbepalingen, zolang deze nesten niet worden verstoord of vernield.

Europees beschermde soorten (vleermuizen)

Er zijn mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in de woningen en in de holte van een boom. Vleermuisverblijfplaatsen zijn het hele jaar door streng beschermd. Nader onderzoek moet eerst uitwijzen of er daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Europees beschermde soorten (kamsalamander en teunisbloempijlstaart)

Er zijn mogelijk voorplantingsplaatsen en landhabitat van kamsalamander en voortplantingsplaatsen van teunisbloempijlstaart aanwezig in het projectgebied. Deze verblijfplaatsen zijn streng beschermd. Nader onderzoek moet eerst uitwijzen of deze soorten daadwerkelijk aanwezig zijn.

Nationaal beschermde soorten

Er zijn mogelijk holen van konijnen en verschillende soorten muizen aanwezig in het projectgebied. Bepaalde marterachtigen, egel en amfibieën gebruiken beschutte gebiedsdelen mogelijk ook als verblijfplaats. Watergangen in het projectgebied zijn mogelijk voortplantingsplaatsen van amfibieën (waaronder Alpenwatersalamander). Nader onderzoek moet uitwijzen of Alpenwatersalamander en bepaalde marterachtigen daadwerkelijk aanwezig zijn.

Vrijstelling

De werkzaamheden hebben ruimtelijke ontwikkelingen als grondslag. Daarom geldt voor bepaalde soorten een vrijstelling van verbodsbepalingen. Dit geldt voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander ree, vos, haas, egel, konijn, woelrat en alle in het projectgebied aanwezige soorten muizen. Zorgvuldig handelen jegens de aangetroffen soorten blijft wel vereist.

Vervolgstappen

Deze vervolgstappen zijn nodig:

- Laat onderzoek doen naar:
  - huismus
  - gierzwaluw
  - vleermuizen
  - marterachtigen
  - kamsalamander en Alpenwatersalamander
  - teunisbloempijlstaart
- Behoud bewoonde vogelnesten die niet jaarrond zijn beschermd. Doe dat door buiten het broedseizoen te werken of door aanvullende controles op bewoonde vogelnesten.
- Inspecteer de werkomgeving vooraf op eventueel aanwezige dieren.

Gebiedsbescherming

De voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk invloed hebben op Natura 2000-gebieden. Laat een stikstofberekening uitvoeren om te onderzoeken of dit daadwerkelijk het geval is. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen invloed op het Natuurnetwerk Brabant (NNB). In dat kader zijn geen vervolgstappen nodig.

Houtopstanden

Bomen in het projectgebied vallen onder de noemer houtopstanden zoals genoemd in hoofdstuk 4 van de Wnb. Dat betekent dat een meldings- en herplantplicht als houtopstanden verwijderd moeten worden.

1 Inleiding

In opdracht van gemeente Eindhoven hebben wij een quickscan Natuur uitgevoerd. Het gaat over de beoogde ontwikkeling van een politielocatie in het gebied 'Land Forum' in Eindhoven, provincie Noord-Brabant. [redacted] en [redacted] hebben het veldwerk uitgevoerd op 9 februari 2023. [redacted] heeft aansluitend dit rapport opgesteld. [redacted] heeft het rapport inhoudelijk gecontroleerd. De cv's van deze ecologen staan in bijlage 1.

Aanleiding
Gemeente Eindhoven bereidt de ontwikkeling voor van een politielocatie in het gebied 'Land Forum'. De gemeente wil weten of met de beoogde ontwikkeling een conflict ontstaat met de Wet natuurbescherming (Wnb).

Doel
Wij beoordelen of in en nabij het projectgebied beschermde soorten of rust- en voortplantingsplaatsen hiervan aanwezig zijn. Op basis van de resultaten geven wij aan of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn in het kader van de Wnb.

Quickscan Natuur
Onze quickscan Natuur is een beoordeling van de ecologische potenties van het projectgebied en is geen volledig ecologisch onderzoek. In dit stadium hebben wij geen uitgebreid onderzoek uitgevoerd naar soorten of soortgroepen.

Hebt u na het lezen van dit rapport nog vragen?
Neem dan contact op met [redacted] via 088-262 72 00.

Uw veelzijdig specialist,

cobra GROENINZICHT

[redacted]

Directeur

Vianen (NB), 17 februari 2023

2 Situatie en planvorming

Projectgebied

Het projectgebied ligt aan de Sliffertsestraat in Eindhoven. Afbeelding 1 laat het projectgebied globaal zien.

Afbeelding 1. Projectgebied (rood kader)

De situatie

Het projectgebied kent momenteel een gevarieerde inrichting. De noordelijke punt betreft een parkachtig gebied. Hierin liggen een parkeerplaats, een eikenbos, speelvelden, een hondenuitlaatplek en wandelpaden. In het oostelijk deel ligt een volkstuinencomplex. Centraal in het projectgebied ligt akkerland met daarbinnen een geïsoleerd woonerf met een goed onderhouden tuin. In het zuidelijk deel liggen ook enkele woonerven met schuren, opslagterreinen en greppels. Dit deel van het gebied is sterk verruigd als gevolg van doorgeschoten struiken en hagen, verwilderde gazons, braakliggend terrein, takkenhopen en opgeslagen materialen. Er staan bomen van verschillend formaat. In het zuidelijk deel doorkruist een smalle watergang het gebied. Enkele stukken van de watergang zijn breder. Deze dienen als waterberging. Van noord naar zuid ligt de rijbaan van de Sliffertsestraat. Aan weerszijden van deze weg liggen intensief onderhouden bermen en grasstroken. Ten (noord)oosten van het projectgebied liggen een bosperceel, het Beatrixkanaal en de wegen N2 en A2. Het bosperceel wordt gebruikt door wandelaars en er ligt een fietscrossbaan. Ten westen en zuiden liggen woonwijken en bedrijventerreinen. Foto 1 t/m 6 geven dit situatie in het projectgebied weer.

Planvorming

Gemeente Eindhoven bereidt de ontwikkeling voor van een politielocatie. Het uitgangspunt is dat het hele gebied wordt omgevormd. Dit betekent dat alle elementen die nu in het projectgebied aanwezig zijn, mogelijk verdwijnen.

Foto 1. Linksboven: parkachtig terrein in noordelijk deel
Foto 2. Rechtsboven: volkstuinencomplex in oostelijk deel
Foto 3. Midden links: centraal gelegen akkerland met geïsoleerd woonerf
Foto 4. Midden rechts: woonerven in zuidelijk deel
Foto 5. Linksonder: verruigd terrein rondom woonerven in zuidelijk deel
Foto 6. Rechtsonder: gebiedsdoorkruisende watergang

3 Verantwoording

3.1 Literatuuronderzoek

Natuurwetgeving

Wij hebben onderzocht of het projectgebied en de nabije omgeving een wettelijk beschermde status of een beleidsmatig vastgestelde natuurstatus hebben. Daarvoor hebben wij onder andere provinciale websites en de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) geraadpleegd. Bijlage 2 beschrijft kort de Wnb en de planologische bescherming van het Natuurnetwerk Nederland.

Soortinformatie

Wij hebben websites geraadpleegd van onder andere RAVON, SOVON, De Vlinderstichting en de Zoogdiervereniging. Die geven ons inzicht in de actuele gegevens over het projectgebied en de omgeving.

3.2 Nationale Databank Flora en Fauna

Wij hebben gegevens over de aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten binnen het projectgebied opgevraagd bij de Nationale Databank Flora en Fauna. Wij hebben waarnemingen opgevraagd van soorten die in de afgelopen tien jaar zijn waargenomen in of nabij het projectgebied. Tabel 1 vat de resultaten samen. Een volledige uitdraai van de gegevens kunt u bij ons opvragen.

Tabel 1. Samenvatting resultaten Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Soortgroep	Soort
Vogels (jaarrond beschermde nesten)	Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, ransuil, roek, slechtvalk en steenuil
Vogels (niet-jaarrond beschermde nesten)	Algemeen voorkomende akker-, bos-, roof-, erf-, stads-, tuin-, water- en weidevogels
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis
Grondgebonden zoogdieren	Aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis en vos
Amfibieën en reptielen	Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kamsalamander en kleine watersalamander
Vissen	-
Vaatplanten	-
Vlinders	Iepenpage
Overige soortgroepen	Geen

3.3 Veldwerk

Tijdstip en omstandigheden

[redacted] en [redacted] hebben één veldbezoek uitgevoerd in de ochtend van 9 februari 2023. Tijdens het veldbezoek was het droog, zonnig, circa 1°C en er heerste een zwakke wind uit zuidwestelijke richting.

Werkwijze

Wij hebben op basis van waarnemingen, sporen, aanwezige biotopen en habitats een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de aan- of afwezigheid van beschermde soorten en hun rust- en voortplantingsplaatsen. Daarnaast hebben wij aanwezigheid van Aziatische duizendknopen onderzocht.

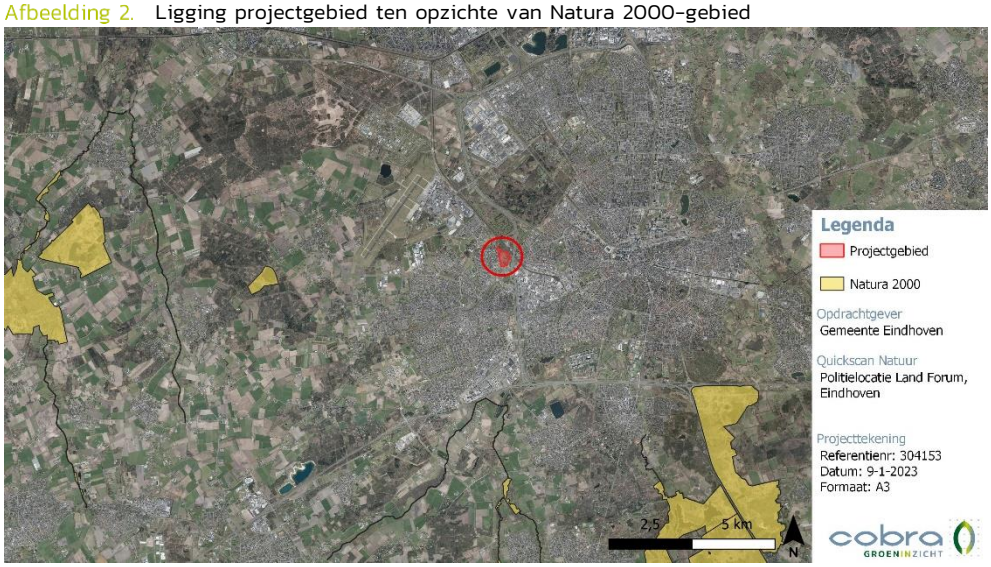
4 Quickscan

4.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Het projectgebied is geen onderdeel van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied heet 'Kempenland-West'. Dit gebied ligt op circa 6,7 km ten westen van het projectgebied. Afbeelding 2 toont de ligging van het projectgebied (binnen de rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (gekleurde markeringen).

Afbeelding 2. Ligging projectgebied ten opzichte van Natura 2000-gebied

Natuurnetwerk Brabant (NNB)

Het projectgebied ligt op 60 m van het NNB. Het dichtstbijzijnde NNB-gebied betreft in dit geval het Beatrixkanaal. Afbeelding 3 toont de ligging van projectgebied (binnen de rode markering) ten opzichte van het NNB (beige markeringen).

Afbeelding 3. Ligging projectgebied ten opzichte van NNB

4.2 Planten en dieren

4.2.1 Vogels

In het projectgebied hebben wij verschillende soorten vogels waargenomen, namelijk boomkruiper, ekster, fazant, gaai, groenling, grote bonte specht, houtduif, huismus, kauw, koolmees, merel, nijlgans, pimpelmees, roodborst, staartmees, torenvalk, Turkse tortel, vink, winterkoning en zwarte kraai. Wij verwachten dat er meer algemeen voorkomende akker-, bos-, roof-, erf-, stads-, tuin-, water- en weidevogels in het gebied voor kunnen komen.

4.2.2 Europees beschermde soorten

Vleermuizen
Wij verwachten dat in en nabij het projectgebied verschillende soorten vleermuizen voorkomen, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.

Kamsalamander
In de nabije omgeving van het projectgebied is kamsalamander aanwezig. Het is mogelijk dat deze soort zich ook in het projectgebied ophoudt. Er liggen namelijk potentiële voortplantingswateren en landhabitat in het projectgebied.

Teunisbloempijlstaart
In de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van teunisbloempijlstaart in of vlakbij het projectgebied. De teunisbloempijlstaart is echter wel bekend in de omgeving van Eindhoven. Teunisbloem is een belangrijke waardplant van teunisbloempijlstaart. Op een verruigd grasveld in het zuiden van het projectgebied is teunisbloem in vrij grote aantallen aanwezig. Het is daarom goed mogelijk dat teunisbloempijlstaart in het projectgebied aanwezig is.

Overige soortgroepen
Wij hebben geen exemplaren uit andere Europees beschermde soortgroepen waargenomen. Deze zijn op basis van literatuuronderzoek en het ontbreken van geschikte biotopen ook niet te verwachten.

4.2.3 Nationaal beschermde soorten

Vaatplanten
Wij hebben geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Ook zijn er geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend uit de NDFF. Plekken met begroeiing worden in veel gevallen intensief beheerd en/of hebben een erg voedselrijke bodem. Dit zijn ongunstige omstandigheden voor vrijwel alle beschermde plantensoorten. Daarom sluiten wij deze uit.

Grondgebonden zoogdieren
Wij hebben graafsporen van verschillende soorten muizen en konijnen waargenomen. Daarnaast verwachten wij dat ook soorten als ree, vos, haas, egel, eekhoorn, woelrat, steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn in meer of mindere mate in het projectgebied. Wij hebben geen sporen van bever en das aangetroffen. Bever, das en overige grondgebonden zoogdieren sluiten wij op basis van het ontbreken van sporen en/of geschikte biotopen uit.

Amfibieën en reptielen

Wij hebben geen amfibieën waargenomen. Maar in de directe omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, bastaardkikker, gewone pad en bruine kikker. Het is goed mogelijk dat deze soorten ook in het projectgebied zelf voorkomen. Wij hebben geen reptielen waargenomen. Op basis van ons literatuuronderzoek en omdat geschikte biotopen ontbreken verwachten wij ook niet dat deze hier voorkomen.

Vissen

In de watergangen in het projectgebied zijn geen beschermde vissoorten te verwachten. De watergangen zijn erg ondiep. Daardoor vriezen ze deels dicht in de winter en staan deels droog in de zomer. Om deze reden en vanwege het ontbreken van waarnemingen uit de NDFF sluiten wij de aanwezigheid van beschermde vissoorten uit.

Vlinders en libellen

Wij hebben geen beschermde dagvlinders of libellen waargenomen. De Iepenpage is waargenomen in de omgeving van het projectgebied. Echter zijn in het projectgebied geen iepen aanwezig. Door het ontbreken van geschikte waardplanten en biotopen sluiten wij de aanwezigheid van andere beschermde vlinders en libellen uit.

Overige soortgroepen

Wij hebben geen exemplaren uit de overige beschermde soortgroepen (overige insecten en weekdieren) aangetroffen. Deze zijn ook niet te verwachten op basis van ons literatuuronderzoek en vanwege het ontbreken van geschikte biotopen.

4.3 Rust- en voortplantingsplaatsen

Jaarrond beschermde vogelnesten

Wij hebben geen jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen in bomen binnen het projectgebied. Mogelijk zijn er wel nesten aanwezig van huismus en gierzwaluw en andere gebouwbewonende vogelsoorten zoals kauw en spreeuw onder de dakpannen van de verschillende woningen. Nesten van huismus en gierzwaluw zijn jaarrond beschermd. De ligging van potentiële verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw zijn weergegeven in bijlage 3.

Nesten van steenuil (ook jaarrond beschermd) zijn op voorhand uit te sluiten. Er zijn namelijk geen kenmerkende sporen van steenuil (zoals uitwerpselen) aangetroffen. Bovendien zijn er geen nestkasten voor steenuil aanwezig. Ook bij huidige bewoners van het projectgebied is aanwezigheid van steenuil niet bekend. Tot slot ontbreekt het in de directe omgeving van het projectgebied aan essentieel foerageergebied in de vorm van begraasde weitjes.

Nesten van grote gele kwikstaart (ook jaarrond beschermd) zijn op voorhand uit te sluiten. Deze soort broedt en foerageert vrijwel uitsluitend aan de oevers van beken en rivieren, liefst met loofbos of loofbomen omzoomd. Deze biotoop is niet aanwezig in het projectgebied.

Niet-jaarrond beschermde nesten

In bomen zijn enkele nesten van houtduif aanwezig. De bomen in het projectgebied vormen daarnaast ook nestgelegenheid voor algemene soorten zoals ekster en zwarte kraai, hoewel wij dergelijke nesten niet hebben aangetroffen. In dichte onderbegroeiing en op beschutte plaatsen in de tuinen (waaronder ook nestkastjes) kunnen nesten van kleine zangvogels aanwezig zijn. Beschutte plekken bij akkerranden en in oeverzones zijn geschikt als nestplaats voor soorten zoals fazant en wilde eend. In het broedseizoen moet dus rekening gehouden worden met bewoonde vogelnesten in bomen, struiken, gebouwen, ruigten en oeverzones.

Verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren

Wij hebben geen nesten van eekhoorn aangetroffen in bomen binnen het projectgebied. Wel zijn er mogelijk rust- en voortplantingsplaatsen van egel, bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter aanwezig in het nabij het projectgebied. Namelijk onder dichte begroeiing, takkenrillen, opgeslagen materialen en bij schuurtjes (zie foto 7 en 8). De ligging van het potentieel leefgebied van marterachtigen is weergegeven in bijlage 3. Hier en daar zijn ook holen van muizen, ratten en konijn aanwezig. Holen van vos hebben wij niet aangetroffen in en nabij het projectgebied.

Foto 7. Takkenrillen als mogelijke verblijfplaats van kleine zoogdieren

Foto 8. Schuurtjes en opgeslagen materialen als mogelijke verblijfplaats van kleine zoogdieren

Vogels en vleermuizen in boomholten

Wij hebben één boomholte aangetroffen die geschikt is als broedgelegenheid voor holtebroedende vogels zoals specht, kauw en boomklever (zie foto 9). Het is ook mogelijk dat er een vleermuisverblijfplaats aanwezig is in deze boomholte. De boom staat in het eikenbosje in het noordelijk deel van het projectgebied. De locatie van de boom is weergegeven in bijlage 3.

Foto 9. Boomholte in eikenbosje als mogelijke verblijfplaats van vogels en vleermuizen

Vleermuizen in gebouwen

De gebouwen in het projectgebied zijn in potentie geschikt als kraam-, zomer- en/of paarverblijfplaats van gebouwbewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Er zit namelijk ruimte onder de dakpannen, achter open stootvoegen, achter gevelbetimmering en bij dakranden van de meeste gebouwen. De ligging van potentiële verblijfplaatsen zijn weergegeven in bijlage 3.

Landhabitat en voortplantingswater van amfibieën

In het projectgebied zijn ondiepe en sterk begroeide watergangen aanwezig. Deze kunnen door kamsalamander, Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad als voortplantingswater in gebruik zijn. Buiten de voortplantingsperiode houden deze amfibieën zich doorgaans op in de beschutting van lage begroeiing bij bosgebieden, ruigtes en takkenhopen. Dergelijke elementen zijn in het projectgebied aanwezig (zie foto 7 en 8). Dit betekent dat kamsalamander, Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad het projectgebied mogelijk jaarrond gebruiken als leefgebied. De ligging van het leefgebied is weergegeven in bijlage 3.

Voortplantingsplaats van teunisbloempijlstaart

Teunisbloem is een belangrijke waardplant van teunisbloempijlstaart. Op een verruigd grasveld in het zuiden van het projectgebied is teunisbloem in vrij grote aantallen aanwezig. Het is daarom niet op voorhand uit te sluiten dat het betreffende grasveld met teunisbloemen een voortplantingsplaats is van teunisbloempijlstaart. De ligging van het betreffende grasveld is weergegeven in bijlage 3.

4.4 Overige functies

Vliegroute voor vleermuizen

De combinatie van bomen, gebouwen en watergangen vormt een verbindende schakel tussen het woongebied ten westen en geschikte foerageergebieden ten oosten van het projectgebied (zoals het Beatrixkanaal en het groengebied aan de Welschapsedijk). Het is daarom niet op voorhand uit te sluiten dat vleermuizen delen van het projectgebied gebruiken als vliegroute.

Foerageergebied van vleermuizen

Het projectgebied is mogelijk onderdeel van een foerageergebied van vleermuizen. De bomen bieden beschutting en dat is belangrijk voor vleermuizen. Onder de boomkronen blijft warmte hangen en dat trekt insecten aan. Ook de watergangen trekken insecten aan. Deze insecten zijn de voedselbron voor vleermuizen. De belangrijkheid van het foerageergebied hangt af van de aanwezigheid van verblijfplaatsen in het projectgebied en de aan- of afwezigheid van een vaste vliegroute.

4.5 Houtopstanden

Het projectgebied ligt buiten de bebouwde komgrens die is vastgesteld op grond van artikel 4.1 onder a. Wnb. In het noordelijk en zuidelijk deel van het projectgebied staan boomgroepen met een oppervlakte van ten minste 1.000 m^2. Deze boomgroepen vallen daarom onder de noemer 'houtopstanden' zoals genoemd in de Wnb. Houtopstanden zijn volgens de Wnb namelijk zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1.000 m^2 of meer, of een rijbeplanting met meer dan twintig bomen.

4.6 Aziatische duizendknopen

Tijdens het veldbezoek hebben wij geen Aziatische duizendknopen aangetroffen in of grenzend aan het projectgebied.

5 Conclusie

5.1 Soortenbescherming

5.1.1 Vogels

Vogels gebruiken het projectgebied als foerageergebied, voortplantingsgebied of als tijdelijke rustplaats. Alle vogels zijn streng beschermd volgens de Wnb. Maar van opzettelijke verstoring hoeft geen sprake te zijn. Vogels zullen het terrein mijden als de werkzaamheden starten.

Nesten
In 2009 is de lijst met vogelsoorten met jaarrond beschermde vogelnesten aangepast. De lijst geeft geen wettelijk kader, maar is wel een belangrijke richtlijn bij het maken van effectanalyses. De lijst onderscheidt deze vogelnesten:

- nesten met een jaarrond beschermde status – categorie 1 t/m 4 van de lijst;
- nesten die niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan een goed beeld nodig is of er na de ingreep goede alternatieven zijn om nieuwe nesten te bouwen (als het nest verloren gaat) – categorie 5 van de lijst;
- nesten van overige, vaak erg algemeen voorkomende vogels.

Hieronder lichten we deze categorieën toe.

Categorie 1 t/m 4
Er zijn mogelijk nesten van huismus en gierzwaluw (beide categorie 2) aanwezig in de panden. Nader onderzoek moet vaststellen of hier daadwerkelijk sprake van is. Blijken er nestplaatsen van deze soorten aanwezig? Dan vindt er overtreding plaats van artikel 3.1 lid 2 Wnb. Daarnaast kunnen huismussen omliggende bomen en struiken gebruiken als schuil- en foerageerplek. Het verwijderen van deze vegetatie leidt dan ook tot overtreding van artikel 3.1 lid 2.

Categorie 5
Er kunnen nesten van boomklever, boomkruiper, koolmees, pimpelmees, spreeuw, ekster, zwarte kraai en spechtensoorten aanwezig zijn in het projectgebied. De nesten van deze soorten zijn in dit geval niet jaarrond beschermd. De directe omgeving biedt namelijk goede alternatieve nestlocaties. Bewoonde nesten zijn wel altijd beschermd. De voorgenomen werkzaamheden overtreden geen verbodsbepalingen uit de Wnb als bewoonde nesten niet worden verstoord of vernield. Hoofdstuk 6 beschrijft hoe verstoring of vernieling kan worden voorkomen.

Overige nesten
In bomen, struiken, ruigten, oeverzones en gebouwen kunnen nesten verwacht worden van vogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Nesten van deze categorie zijn alleen streng beschermd als ze daadwerkelijk in gebruik zijn. Er is voor deze nesten geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb als bewoonde nesten niet worden verstoord of vernield. Hoofdstuk 6 beschrijft hoe verstoring of vernieling kan worden voorkomen.

5.1.2 Europees beschermde soorten (geen vogels)

Naast vogels zijn in het projectgebied (mogelijk) ook soorten aanwezig die op Europees niveau beschermd zijn in het kader van de Wnb. Het gaat om vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis), kamsalamander en teunisbloempijlstaart.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In de gebouwen en bomen kunnen potentiële vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn. Nader onderzoek moet uitwijzen of hier daadwerkelijk sprake van is. Blijkt dat vleermuizen de panden en bomen als verblijfplaats gebruiken? Dan leiden de voorgenomen plannen mogelijk tot overtreding van artikel 3.5 lid 2 en 4 Wnb.

Foerageergebied en vliegroute

Vleermuizen gebruiken het projectgebied mogelijk als foerageergebied en vaste vliegroute. Blijkt uit nader onderzoek dat hier daadwerkelijk sprake van is? Dan leidt het verwijderen van groen mogelijk tot overtreding van artikel 3.5 lid 2 en 4 Wnb.

Kamsalamander

Voor kamsalamander hebben de voorgenomen werkzaamheden mogelijk tot gevolg dat voortplantingsplaatsen en landhabitat verloren gaan en exemplaren moeten worden verstoord en weggevangen. Daarmee vindt overtreding plaats van artikel 3.5 lid 2 en 4 Wnb. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van kamsalamander is nodig om vast te stellen of deze soort daadwerkelijk aanwezig is en hoe deze het projectgebied en de omgeving gebruikt.

Teunisbloempijlstaart

In het projectgebied gaat mogelijk voorplantingsgebied van teunisbloempijlstaart verloren. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of teunisbloempijlstaart daadwerkelijk in het projectgebied aanwezig is. Blijkt het dat de teunisbloempijlstaart aanwezig is en is aantasting van voortplantingsplaatsen onvermijdelijk? Dan is er sprake van overtreding van artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 Wnb.

5.1.3 Nationaal beschermde soorten

In het projectgebied zijn (mogelijk) soorten aanwezig die in het kader van de Wnb op nationaal niveau beschermd zijn. Het gaat om deze soortgroepen:

- grondgebonden zoogdieren (ree, vos, haas, konijn, egel, eekhoorn, woelrat, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn en muizensoorten).
- amfibieën (Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander).

Ree, vos, haas en eekhoorn

Voor deze soorten zijn geen overtredingen van de verbodsbepalingen te verwachten. Deze soorten mijden het projectgebied zodra de werkzaamheden beginnen. Voor deze soorten vormt het projectgebied slechts een onderdeel van hun leefgebied en is in de omgeving ruim voldoende alternatief leefgebied aanwezig. Bovendien zijn er geen verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig in het projectgebied.

Bunzing, wezel, hermelijn, steenmarter en Alpenwatersalamander

Voor deze soorten hebben de voorgenomen werkzaamheden mogelijk tot gevolg dat rust- en/of voortplantingsplaatsen verloren gaan en exemplaren moeten worden weggevangen. Daarmee vindt overtreding plaats van artikel 3.10 lid 1a en 1b Wnb. Nader onderzoek moet uitwijzen of deze soorten daadwerkelijk aanwezig zijn.

Overige soorten

Voor egel, woelrat, verschillende muizensoorten, bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander hebben de voorgenomen werkzaamheden mogelijk tot gevolg dat rust- en/of voortplantingsplaatsen verloren gaan en exemplaren moeten worden weggevangen. Daarmee vindt overtreding plaats van artikel 3.10 lid 1a en 1b Wnb. Maar omdat er sprake is van ruimtelijke ontwikkelingen, geldt voor deze soorten en voor deze verbodsbepaling in provincie Noord-Brabant een provinciale vrijstelling. Maar er moet wel zorgvuldig worden gehandeld. Hoe dit zorgvuldig handelen vormgegeven kan worden, beschrijven wij in hoofdstuk 6.

5.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Vanwege de afstand tot Natura 2000-gebieden zijn directe effecten op de instandhoudingsdoelen op voorhand uitgesloten. Maar vanuit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn is het verplicht om voor projecten en andere handelingen aan te tonen dat er geen beduidende effecten zijn door stikstofdepositie. De algemene richtlijn is: Voor ieder project of handeling is een berekening met de Aerius- rekentool nodig. Die toont aan of er wel of geen meldings- of vergunningsplichtige stikstofdepositie is op omliggende Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitats. Overschrijding van de drempelwaarde hangt van een aantal factoren af. Vaak van een combinatie van de kwetsbaarheid van een gebied, terreinomstandigheden, ligging van het projectgebied en overheersende windrichting.

NNB

Negatieve effecten op het nabijgelegen NNB zijn op voorhand uitgesloten. De doelstellingen voor het nabijgelegen NNB (Beatrixkanaal) is wezenlijk anders dan de natuurwaarden in het projectgebied. De toekomstige bestemming in het projectgebied beïnvloedt de doelstellingen met betrekking tot het Beatrixkanaal niet. Daarnaast ligt er een bosperceel tussen het projectgebied en het NNB. Deze bufferzone minimaliseert eventuele verstoringen tijdens de aanlegfase. Verdere toetsing in dit kader is daarom niet nodig.

5.3 Houtopstanden

De bomen in het projectgebied vallen ook onder de noemer 'houtopstanden' zoals genoemd in de Wnb. Worden er bomen verwijderd? Dan geldt de meldings- en herplantplicht vanuit hoofdstuk 4 Wnb.

5.4 Aziatische duizendknopen

Tijdens het veldbezoek hebben wij geen Aziatische duizendknopen aangetroffen in of grenzend aan het projectgebied.

5.5 Risico's en vervolgstappen

Tabel 2 vat deze uitkomsten van ons onderzoek samen:

- de voorkomende soorten;
- mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen;
- mogelijke vervolgstappen, ontheffingsaanvragen en/of vergunningsaanvragen.

Tabel 2. Overzicht conclusies en vervolgstappen

Soortenbescherming					
	(mogelijk) Voorkomend	**Overtreding verbodsbepalingen**	**Nader onderzoek**	**Ontheffing**	**Advies**
Vogels					
Nesten niet jaarrond beschermd	Ja	Nee	Nee	Nee	Controle, buiten broedseizoen werken
Nesten jaarrond beschermd (huismus en gierzwaluw)	Ja	Mogelijk Art. 3.1 lid 2 Wnb	Ja	Mogelijk	Eerst nader onderzoek
Europees beschermde soorten					
Vleermuizen	Ja	Mogelijk Art. 3.5 lid 2 Wnb Art. 3.5 lid 4 Wnb	Ja	Mogelijk	Eerst nader onderzoek
Amfibieen (kamsalamander)	Ja	Mogelijk Art. 3.5 lid 2 Wnb Art. 3.5 lid 4 Wnb	Ja	Mogelijk	Eerst nader onderzoek
Vlinders (teunisbloem-pijlstaart)	Ja	Mogelijk Art. 3.5 lid 1 Wnb Art. 3.5 lid 2 Wnb Art. 3.5 lid 4 Wnb	Ja	Mogelijk	Eerst nader onderzoek
Overige soortgroepen	Nee	Nee	-	-	-
Nationaal beschermde soorten					
Vos, haas, ree en eekhoorn	Ja	Nee	Nee	Nee	Zorgplicht
Bunzing, wezel, hermelijn, steenmarter en Alpenwater-salamander	Ja	Mogelijk Art. 3.10 lid 1a Wnb Art. 3.10 lid 1b Wnb	Nee	Mogelijk	Eerst nader onderzoek
Overige te verwachten soorten	Ja	Mogelijk Art. 3.10 lid 1a Wnb Art. 3.10 lid 1b Wnb	Nee	Vrijstelling	Zorgplicht
Overige soortgroepen	Nee	-	-	-	-
Gebiedsbescherming					
	Afstand	**Negatieve effecten**	**Vervolgstappen**	**Opmerkingen**	
Natura 2000	+/- 6,7 km	Mogelijk	Stikstofberekening	-	
NNB	+/- 60 m	Nee	Geen	-	
Houtopstanden	In projectgebied	Bij vellen	Meldings- en herplantplicht Wnb	-	
Aziatische duizenknopen					
	Aanwezig	**Aantal groeiplaatsen**	**Totaal oppervlakte**	**Opmerkingen**	
Japanse duizendknoop	Nee	-	-	-	
Sachalinse duizendknoop	Nee	-	-	-	
Bastaard-duizendknoop	Nee	-	-	-	

6 Advies

6.1 Vogels

Nader onderzoek huismus en gierzwaluw

Laat nader onderzoek uitvoeren naar het gebruik van de woningen door huismussen en gierzwaluwen. Als nesten van huismus aanwezig zijn, dan moet ook de functionele leefomgeving voor deze soort in beeld worden gebracht. De richtlijnen voor onderzoek in de kennisdocumenten voor huismus en gierzwaluw van BIJ12 vormen hierbij het uitgangspunt.

Behouden bewoonde nesten

Verwijderen begroeiingen tussen 1 december en 1 maart, mits toelaatbaar ten aanzien van de nader onderzochte soorten. De kans is erg klein dat dan bewoonde nesten aanwezig zijn. Ook buiten deze periode mag geveld worden. Maar dan moet een aanvullende controle vooraf aantonen dat er geen bewoonde nesten aanwezig zijn (zie ook 'Nestcontrole').

Nestcontrole

Besluit u begroeiingen te verwijderen tussen 1 maart en 1 december, mits toelaatbaar ten aanzien van nader onderzochte soorten? Controleer dan maximaal drie dagen voor de werkzaamheden of zich bewoonde nesten in de te rooien elementen bevinden. Worden bewoonde nesten aangetroffen? Dan moet de nestlocatie worden gemarkeerd en ontzien zolang het nest bewoond is. Maak bijvoorbeeld met een lint om de stam duidelijk dat de boom of struik nog niet gekapt mag worden. Dat mag pas als het nest niet meer bewoond is. Doorgaans is dat een aantal weken later.

6.2 Europees beschermde soorten

Nader onderzoek vleermuizen

Laat ruim voor het begin van de werkzaamheden een vleermuisonderzoek uitvoeren. Een dergelijk onderzoek heeft een doorlooptijd van circa zes maanden en kan uitsluitend volledig worden uitgevoerd in een periode tussen half april en oktober. Het onderzoek moet zich richten op verblijfplaatsen in gebouwen en op de functie van het gebied als foerageergebied en vliegroute. Daarnaast moeten de te verwijderen bomen met holten beoordeeld worden op de aanwezigheid van vleermuizen. Het nader onderzoek moet uitgevoerd worden conform het Vleermuisprotocol versie 2021. Dit protocol is goedgekeurd door het ministerie van LNV en beschrijft de wijze van zorgvuldig onderzoek als het gaat om vleermuizen.

Nader onderzoek kamsalamander
Laat nader onderzoeken of kamsalamander aanwezig is in het projectgebied. Aanvankelijk kan de methode soortspecifieke eDNA-analyse worden toegepast. Hiervoor moeten eenmalig watermonsters genomen bij potentiële voortplantingswateren. Dit moet gebeuren in de periode april – juli. Blijkt uit de analyse dat kamsalamander aanwezig is? Laat dan ook in beeld brengen welke elementen worden gebruikt als landbiotoop. Laat dit onderzoek uitvoeren door een deskundige op het gebied van kamsalamander, volgens de richtlijnen uit het Kennisdocument Kamsalamander van BIJ12.

Nader onderzoek teunisbloempijlstaart
Laat onderzoeken of teunisbloempijlstaart in het projectgebied aanwezig is. Dit kan doormiddel van één veldbezoek in de periode juni tot september. Tijdens dit veldbezoek wordt gezocht naar de aanwezigheid van rupsen op teunisbloemen. De exacte datum wordt in het voorjaar bepaald, als teunisbloemen duidelijk herkenbaar in het veld aanwezig zijn, om de trefkans zo optimaal mogelijk te maken.

Boomholte-inspectie
Moet de boom met holte verwijderd worden? Laat dan een boomholte-inspectie uitvoeren. Deze beoordeling kan op ieder moment van het jaar worden uitgevoerd. Blijkt uit de beoordeling dat er (potentiële) verblijfplaatsen aanwezig zijn? Dan is aanvullend onderzoek nodig volgens de richtlijnen uit het Vleermuisprotocol 2021. Een dergelijk onderzoek kan uitsluitend volledig worden uitgevoerd in de periode tussen half mei en eind september.

Toepassen bouwverlichting
Wij adviseren de eventuele toepassing van bouwverlichting te laten toetsen door een vleermuisdeskundige. Bouwverlichting kan namelijk verstorend werken op foeragerende vleermuizen. Verstoring kan plaatsvinden in de periode dat vleermuizen actief zijn, doorgaans tussen half maart en half november.

6.3 Nationaal beschermde soorten

Nader onderzoek marterachtigen
Laat het projectgebied nader onderzoeken op aanwezigheid van steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel. Dit kan het beste met behulp van cameravallen die gedurende zes weken in het voorjaar en/of de zomer operatief zijn. De precieze werkwijze en onderzoeksinspanning wordt bepaald aan de hand van de richtlijnen uit 'Handreiking Kleine marterachtigen in relatie tot soortbescherming' van Provincie Noord-Brabant.

Nader onderzoek Alpenwatersalamander
Laat nader onderzoeken of Alpenwatersalamander aanwezig is in het projectgebied. Aanvankelijk kan de methode soortspecifieke eDNA-analyse worden toegepast. Hiervoor moeten eenmalig watermonsters genomen worden bij potentiële voortplantingswateren. Dit moet gebeuren in de periode april – juli. Blijkt uit de analyse dat Alpenwatersalamander aanwezig is? Laat dan ook in beeld brengen welke elementen in het projectgebied worden gebruikt als landbiotoop. Laat dit onderzoek uitvoeren door een deskundige op het gebied van Alpenwatersalamander.

Inspectie werkomgeving
Controleer het werkgebied en de directe omgeving voorafgaand aan de werkzaamheden (mits toelaatbaar ten aanzien van nader onderzochte soorten) op de aanwezigheid van dieren. Verplaats aangetroffen dieren voorzichtig naar een rustige plek in het naastgelegen bosperceel.

6.4 Vervolgstappen soortbescherming

Blijkt dat er beschermde soorten aanwezig zijn en is aantasting van verblijfplaatsen, vliegroute, leefgebied en voorplantingsplaatsen onvermijdelijk? Dan is er sprake van overtreding van verboden uit de Wnb. Er is dan een gedragscode of ontheffing nodig. Bovendien moeten er dan mitigerende maatregelen worden getroffen om negatieve effecten tot een minimum te beperken. Compensatie kan nodig zijn om schade aan het leefgebied te herstellen.

6.5 Gebiedsbescherming

Laat een stikstofberekening uitvoeren om de mogelijke effecten van de ontwikkeling op nabijgelegen Natura 2000-gebieden te toetsen.

6.6 Houtopstanden

Geef bij het vellen van bomen invulling aan de meldings- en herplantingsplicht uit de Wnb.

7 Verklarende woordenlijst

Alternatief leefgebied
Een alternatief leefgebied is een vergelijkbaar gebied dat in voldoende mate in dezelfde behoeften van soorten kan voorzien.

Biotoop en habitat
Een biotoop is een gebied met een uniform landschapstype waarin een bepaalde levensgemeenschap met organismen kan gedijen. Binnen een biotoop kunnen habitats worden onderscheiden. Een habitat is de specifieke plaats binnen een biotoop waar een organisme zich ophoudt. Bijvoorbeeld in de biotoop 'bos' is de bodem de habitat van een regenworm.

Foerageergebied
Het gebied of netwerk van gebieden waarin een soort zich van voedsel voorziet.

Gebiedsbescherming
Via de Wet natuurbescherming wordt de gebiedsbescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Het gaat hier niet zozeer om het beschermen van soorten en individuen. Het gaat meer om bescherming van terreinen en wateren met bijzondere natuur- en landschapswaarden.

Habitatrichtlijn
Dit is een Europese richtlijn uit 1992. De richtlijn verplicht tot bescherming van bepaalde (half)natuurlijke levensgemeenschappen (habitats) en leefgebieden van aangewezen planten- en diersoorten (met uitzondering van vogels) die in Europa van bijzondere betekenis zijn.

Nader onderzoek
De quickscan geeft een eerste inschatting. Een nader onderzoek maakt de inschatting concreet. Een nader onderzoek is een diepgaande beoordeling naar de functionaliteit van bijvoorbeeld rust- en verblijfplaatsen en de functionaliteit van biotopen voor beschermde soorten. Een nader onderzoek toont aan welke soorten het projectgebied op welke manier gebruiken.

Natura 2000
Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. Natura 2000 beschermt gebieden (biotopen) en draagt bij aan de bescherming van soorten (en hun habitats).

Natuurnetwerk Nederland
Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Sommige provincies hanteren een eigen benaming voor het Natuurnetwerk Nederland in hun provincie. Zo noemt Provincie Noord-Brabant het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en Provincie Gelderland het Gelders Natuurnetwerk (GNN).

NDFF
De NDFF bundelt, uniformeert en valideert natuurgegevens in Nederland. De gegevens brengen in beeld wat in een bepaald gebied bekend is over het voorkomen van planten- en diersoorten. Deze gegevens zijn voor iedereen beschikbaar via een eenmalige levering of een abonnement. De NDFF is de meest complete natuurdatabank van Nederland en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

Mitigerende maatregelen
Maatregelen die negatieve effecten bij een activiteit voorkomen of beperken.

Ontheffing
Onder bepaalde voorwaarden mogen de verbodsbepalingen uit de Wnb soms geschonden worden als daarvoor een ontheffing wordt afgegeven. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel, concreet geval een uitzondering wordt gemaakt op een wettelijk verbod.

Projectgebied
Het gebied waarin werkzaamheden plaatsvinden en dat geldt als grens voor het uitvoeren van de beoordelingen binnen de quickscan. Maar de inschatting van ecologische potenties en de aanwezigheid van beschermde soorten houden niet op bij de projectgrens. In de quickscan vormen het projectgebied en de omgeving het onderzoeksgebied.

Quickscan Natuur
In onze quickscan toetsen wij een voorgenomen ontwikkeling aan de Wet natuurbescherming. De twee hoofdvragen zijn: Zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd met de Wnb of provinciaal beleid? Welke vervolgstappen zijn nodig voordat de uitvoering kan starten? Dit rapport is voor de initiatiefnemer een bewijsstuk dat een ecologische quickscan is uitgevoerd.

Ruimtelijke ontwikkelingen
Ruimtelijke ontwikkelingen zijn activiteiten met als resultaat een functieverandering of uiterlijke verandering van een gebied of object. In de praktijk: (her)inrichten, aanleggen, reconstrueren, groot onderhoud, omvormen, (ver)bouwen of een verandering in beheer of gebruik.

Verblijfplaats
Een verblijfplaats is een onderdeel van het leefgebied van een soort en is essentieel voor het functioneren van de soort. De beschrijving van een verblijfplaats verschilt per soort. Voor een vis is dit bijvoorbeeld een ondiep gedeelte van een sloot. Voor een vogel een nest en voor een vleermuis een boomholte of een spouwmuur.

Vleermuisprotocol 2021
Het Vleermuisprotocol 2021 beschrijft het benodigde onderzoek om de kans vast te stellen op aanwezigheid van vleermuizen. Met name voor ruimtelijke-ordeningsprocedures.

Wet natuurbescherming (verbodsbepalingen)
De Wet natuurbescherming (Wnb) is de Nederlandse wet die de bescherming van natuurgebieden, soorten en bos regelt.

8 Literatuurlijst

Algemene literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Geraadpleegde websites

Beleids- en gebiedsinformatie

www.kaartbank.brabant.nl
www.natura2000.eea.europa.eu
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl

Soortinformatie

www.rvo.nl (Lijst jaarrond beschermde vogelnesten)
www.ndff.nl (Nationale Databank Flora en Fauna)
www.bij12.nl (kennisdocumenten beschermde soorten)
www.ravon.nl (vissen, amfibieën en reptielen)
www.sovon.nl (vogels)
www.vlinderstichting.nl (vlinders en libellen)
www.eis.nl (ongewervelden)
www.zoogdiervereniging.nl (zoogdieren)
www.floron.nl (planten)

Bijlage 1

Cv's betrokken ecologen

[redacted]

Veldecoloog, projectleider, kwaliteitscontroleur

Relevante opleidingen

- HBO Aquatische Ecotechnologie / Watermanagement, HZ University of Applied Sciences (cum laude)
- Minor Bachelor of Biodiversity, Unitec Institute of Technology New Zealand
- MSc Biology & Science Communication and Society, Universiteit Leiden (cum laude)
- Gecertificeerd niveau 4 Gedragscode ruimtelijke ontwikkelingen
- Gecertificeerd gedragscode Soortbescherming voor gemeenten
- Vleermuizen en Planologie, cursus van de Zoogdiervereniging

Ervaring

[redacted] werkt sinds 2016 bij Cobra Groeninzicht als specialist bomen, water & ecologie. [redacted] is vanaf het begin betrokken bij het uitvoeren en rapporteren van quickscans en vleermuisonderzoek. En ook bij onderzoek naar andere beschermde soorten waaronder steenuil, buizerd, rugstreeppad en marterachtigen. [redacted] voert opdrachten uit voor gemeenten, waterschappen en projectontwikkelaars. Hij begeleidt deze partijen vanaf de offertefase, voert veldwerk uit en rondt samen met de opdrachtgever projecten af.

Meer informatie over [redacted] is op te vragen bij Cobra Groeninzicht.

[redacted]

Veldecoloog

Relevante opleiding

- HBO Diermanagement, van Hall Larenstein Leeuwarden, met specialisatie Wildlife management
- MBO Diermanagement, Aeres Barneveld
- Masterclass vleermuizen 2019 & 2020, JMecologie

Ervaring

[redacted] werkt sinds 2022 bij Cobra Groeninzicht als specialist ecologie. [redacted] heeft sinds 2019 ervaring met vleermuisonderzoek en onderzoek naar diverse andere beschermde soorten. Bijvoorbeeld naar huismus en gierzwaluw.

Meer informatie over [redacted] is op te vragen bij Cobra Groeninzicht.

Bijlage 2

Juridisch kader Wet natuurbescherming

Met ingang van 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De wet regelt soortenbescherming en gebiedsbescherming. Hieronder gaan wij daar verder op in. Ook lichten we de planologische bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) toe. Dat is de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland. De werking van de NNN is niet geregeld onder de Wnb. Toch kunnen onderdelen van het NNN wel degelijk onder de reikwijdte van de Wnb vallen.

Soortenbescherming

De Wnb

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden en regelt naast gebiedsbescherming (daarover verderop meer) de soortenbescherming. Deze wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijk leefomgeving. Menselijk handelen mag geen nadelige invloed hebben op deze soorten. De Wnb verbiedt het aantasten of verontrusten van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen. De wet onderscheidt tussen vogels, Europees beschermde planten- en diersoorten en Nationaal beschermde planten- en diersoorten.

Beschermde soorten

Onder de Wnb zijn als beschermde soort aangewezen:

- ruim 700 op Europees grondgebied voorkomende vogelsoorten opgenomen in de Vogelrichtlijn, beschreven in paragraaf 3.1 van de Wnb;
- 76 Europees beschermde planten- en diersoorten opgenomen in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bonn en het Verdrag van Bern, beschreven in paragraaf 3.2 van de Wnb (artikel 3.10 en 3.11);
- 157 nationale planten en diersoorten, beschreven in paragraaf 3.3 van de Wnb (artikel 3.5 en 3.8).

Vrijstelling en ontheffing

Voor elk van de drie beschermingsregimes gelden specifieke verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij men een ontheffing kan krijgen (het zogenoemde 'nee, tenzij-principe'). Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling, moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn. Bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Is aan deze drie vereisten voldaan? Dan kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk. Bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode. Zo zijn er voor diverse nationaal beschermde soorten diverse vrijstellingen geregeld, maar die kunnen per provincie verschillen.

Zorgplicht

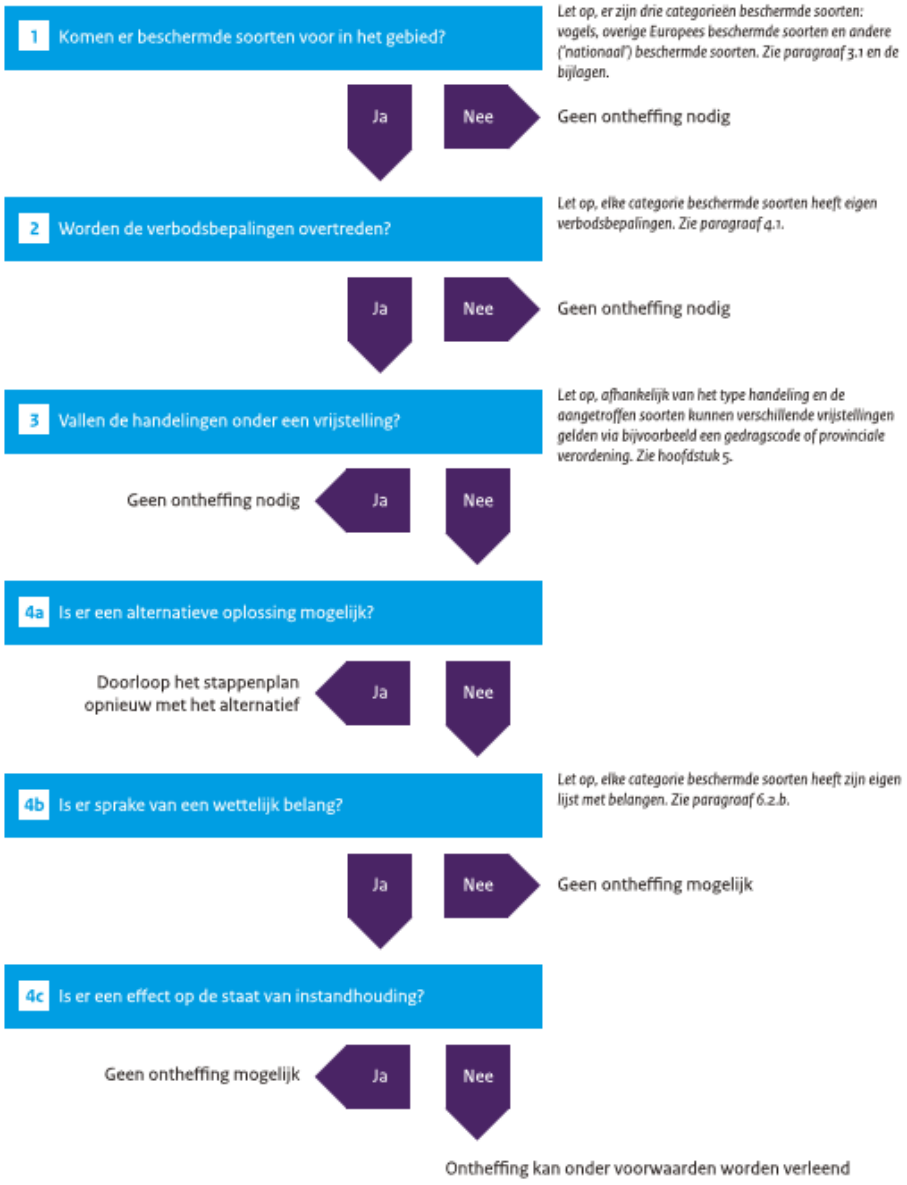
De zorgplicht betekent dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor in het wild levende dieren en planten. En ook voor hun directe leef- omgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld. De zorgplicht kan wel door bestuursdwang worden gehandhaafd.

Deze formulering van de zorgplicht houdt het volgende in. Wilt u een bepaalde handeling verrichten die gevolgen voor natuurwaarden kan hebben? Stel u dan voorafgaand op de hoogte van de aanwezige natuurwaarden, hun kwetsbaarheid en welke gevolgen uw handelen daarop kan hebben. Zo nodig raadpleegt u een ecoloog. Bij de uitvoering van die handeling moet u negatieve gevolgen zo veel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime Europese soorten § 3.2 Wnb	Beschermingsregime nationale soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing.
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing.
Niet van toepassing.	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Stroomschema

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) hanteert een stappenplan om te bepalen of een ontheffing in het kader van soortenbescherming nodig is. Het stroomschema staat hieronder.

Gebiedsbescherming

De voormalige Natuurbeschermingswet 1998 is sinds 1 januari 2017 onderdeel van de Wnb. In hoofdstuk 2 van de Wnb is dit onderdeel nu opgenomen. Maar de manier van toetsen of een project invloed heeft op gebieden, is niet veranderd. Op grond van artikel 10a heeft de toenmalige minister van EZ gebieden aangewezen waarin uitvoering wordt gegeven aan de Vogelrichtlijn (EEG nr. 79/409) en de Habitatrichtlijn (EEG nr. 29/43).

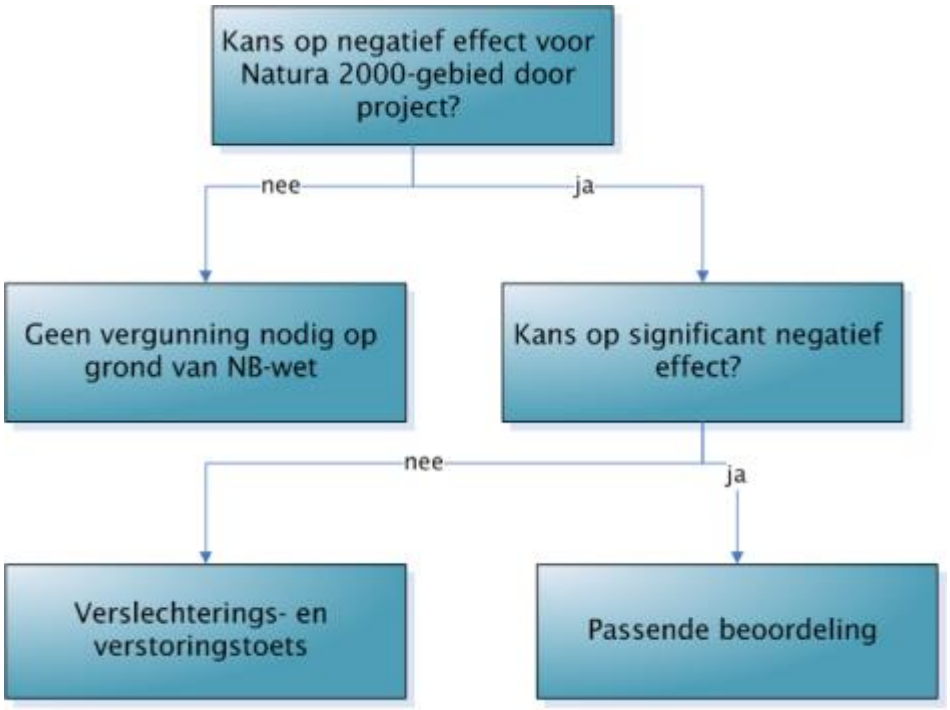
Gebieden

Onder de Wnb zijn alleen Natura 2000-gebieden beschermd. Beschermde natuurmonumenten die we voorheen kenden, zijn in de meeste gevallen opgenomen in Natura 2000-gebieden.

Vergunning

Het schema hieronder licht de vergunningsprocedure toe. Dit is een korte toelichting:

- Is er geen negatief effect? Dan is er geen vergunning nodig.
- Is er wel sprake van een mogelijk negatief effect? Dan is een vergunning noodzakelijk, moet de vergunningsprocedure worden gestart en gaat de habitattoets verder.
- Gaat het om een mogelijk negatief effect dat zeker niet significant is? Dan is een verslechteringstoets nodig en komt u in de fase 'verslechteringstoets'.
- Gaat het om een mogelijk significant negatief effect? Dan is een passende beoordeling nodig en wordt verdergegaan met de fase 'passende beoordeling'. De passende beoordeling moet gebaseerd zijn op onderzoek en de beste beschikbare wetenschappelijke gegevens. Dan worden de mogelijke effecten van de te beoordelen activiteiten of plannen onderzocht.

Houtopstanden

Voor de inwerkingtreding van de Wnb gold de Boswet voor houtopstanden buiten de bebouwde kom Boswet. De regels zijn overgenomen in hoofdstuk 4 van de Wnb. Velling van houtopstanden buiten de bebouwde komgrens zoals vastgesteld op grond van artikel 4.1 onder a. Wnb kan verplichtingen inhouden in het kader van deze wet. Tot 2017 werd een dergelijke komgrens vastgesteld in het kader van de Boswet. De standplaats van houtopstand buiten deze kom betekent dat voor velling van (onderdelen van) deze houtopstand de meld- en herplantplichten kunnen gelden uit artikel 4.2 Wnb en artikel 4.3 Wnb. Op deze plichten kunnen vrijstellingen van toepassing zijn. Provinciale verordeningen kunnen nadere regels bevatten over deze plichten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het omvat de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarische gebied verbinden. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden waaronder de twintig Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd;
- landbouwgebieden beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim zes miljoen hectare grote wateren zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Structuurschema Groene Ruimte

Van rijkswege is het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) opgesteld. Hierin staan afspraken over de natuur in landelijke gebieden. De nota is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurkenmerken en -waarden. Bepaald is dat het NNN moet worden beschermd en ontwikkeld door een combinatie van:

- planologische bescherming;
- aankoop van gronden;
- het afsluiten van beheerovereenkomsten met particuliere eigenaren;
- inspanningen voor een goede kwaliteit van milieu en water.

In het NNN worden planten en dieren in waardevolle natuurgebieden beschermd. Een bestemmingsplan begrenst het NNN concreet.

Ingrepen in het NNN

In het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat ruimtelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn en er sprake is van een groot openbaar belang. De effecten van een ingreep moeten worden gecompenseerd. In principe zijn ingrepen in of nabij het NNN die invloed hebben op natuurwaarden vergunningsplichtig. Het hangt af van de concrete planvorming welk spoor gevolgd moet worden en of daadwerkelijk sprake is van aantasting van natuurwaarden in het NNN.

Bijlage 3

Potentiële leefgebieden beschermde soorten

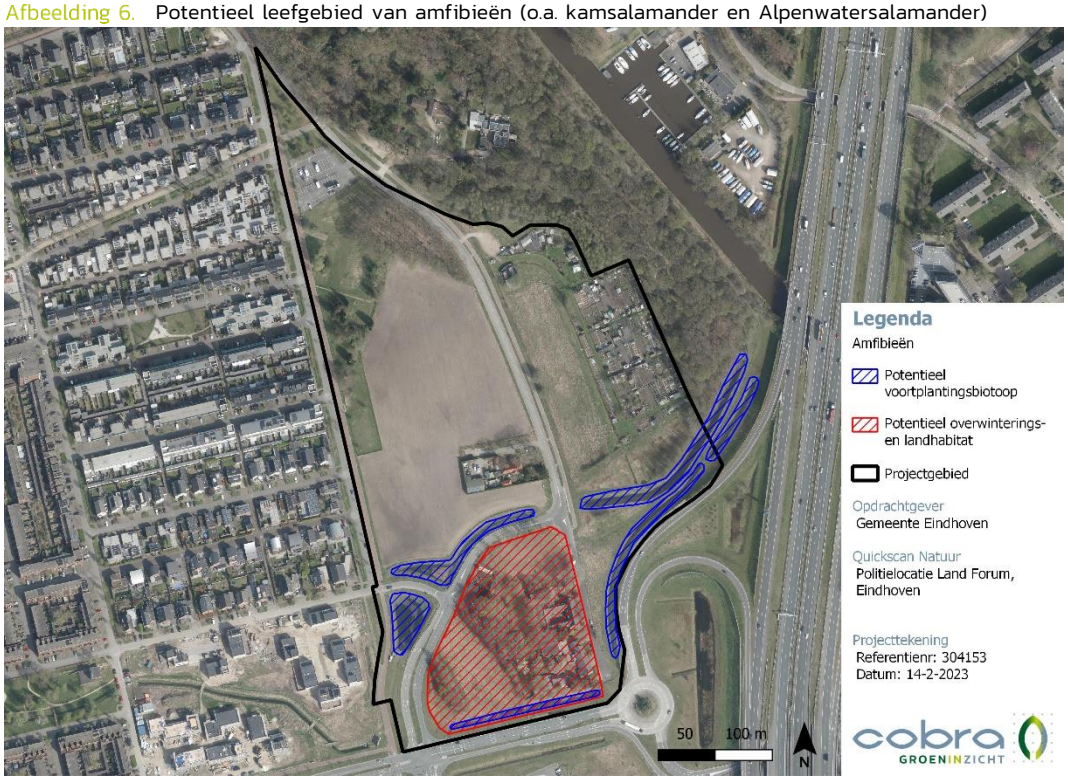
Afbeelding 4. Potentieel leefgebied van huismus en gierzwaluw (jaarrond beschermde nesten)

Afbeelding 5. Potentieel leefgebied van vleermuizen

Afbeelding 6. Potentieel leefgebied van amfibieën (o.a. kamsalamander en Alpenwatersalamander)

Afbeelding 7. Potentieel leefgebied teunisbloempijlstaart

Afbeelding 8. Potentieel leefgebied marterachtigen

Expertteam Remote Sensing

Wij monitoren de groene leefomgeving met lucht-foto's, satellietbeelden en laserscandata. Wij brengen 'bijna live' groen in zicht en laten zien wat groen doet met het lokale klimaat én wat het klimaat doet met ons groen. Ons expertteam bestaat uit Remote Sensing specialisten, programmeurs, modelleurs en gebiedsanalisten.

Ons groene inzicht brengt uw groen in zicht!

Expertteam Groene Data

Wij maken 'big (green) data' toegankelijk, toepasbaar en zichtbaar. Wij zetten groen letterlijk op de kaart en bieden inzicht in groene kansen.
Ons expertteam bestaat uit data-experts, ruimtelijk analisten en programmeurs. Specialisten op het gebied van fotogrammetrie, sen-soriek en mobile mapping maken het team compleet.

Expertteam Groene Leefomgeving

Ons groene inzicht slaat bruggen tussen groen, grijs, blauw en rood. In ons team werken boomtechnisch adviseurs, ecologen, dendrologen, toezichthouders, juristen, bestek- & contractdeskundigen, ontwerpers, stedenbouwkundigen en klimaat-adaptatiespecialisten samen.

Cobra Groeninzicht
Franssenstraat 66
5434 SJ Vianen (NB)

T 088 - 26 27 200
info@cobra-groeninzicht.nl
www.cobra-groeninzicht.nl